

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hóra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybacsokerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lamlékok intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Bacsokerek,
 Zápolya-utca 1-65 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Bánffy a parlamentben.

Nagybacsokerek, január 21.

Bánffy Dezső miniszterelnök első fellépése, melylyel magát mint a kormány feje a magyar parlamentnek bemutatta, kétségbevonhatlan siker volt. Dacára vagy tán éppen tárgyilagos szónoki, személyes tulajdonsága folytán Bánffy Dezső bárónak, a ki tárgyilagos élességgel és főleg a magyar képviselőházban nélkülözhetetlen, tántoríthatatlan nyugalommal lépett fel, sikertült a miniszterelnöknek találni mindig kész válaszok által az ellenzéknek előreláthatott támadásaira, valamint meggyőző szabatosággal formulázott programbeszédének céltudatos, tárgyilagos jellege által Magyarország minden komoly politikusát meggyőzni arról, hogy ő nemcsak erélyes kormányelnök és pártvezér, hanem kitűnő debatter is, a ki egyetlen egy pontban sem maradt adósa az ellenzéknek és nem marad adósa a válaszszal jövőre sem.

Bánffy báró programbeszédében fontos az a nyilatkozat, hogy kormánytevékenységében különös buzgalommal és figyelemmel fog törekedni arra, hogy az összhang ismét helyreállítsa egyrészt a korona és másrészt a kormány és a magyar parlament két háza közt, hogy ez az összhang a leggondosabban ápoltságú és fentartassék. A megjegyzéseket, melyeket Apponyi gróf szónoki lendületben gazdag, de tárgyilagos tartalommal annál szegényebb beszédében ez ellen tett, Bánffy báró lapidáris rövidege és éles hangszólása, által kitűnő válaszában cáfolta meg. Együttal igen jól felhasználta az alkalmat a miniszterelnök, hogy logikai éle által hatásos válaszában megoktassa Apponyi gróftól a felől, hogy a magyar alkotmány értelmében mit jelent a kölcsönös bizalom a koronás király és a magyar nemzet közt. Apponyi gróf ugyanis a saját művészi deklamációjának szép zenéje által arra az alkotmányellenes állításra csábította magát, hogy a bizalom a korona és a parlament két háza

közt nem elég, hanem ő e helyett a bizalmat a korona és a nemzet közt akarja. Bánffy báró erre a képviselőház nagy tetszése mellett és biztos helyesléssel minden politikusnak, a ki a magyar alkotmány és a józan emberi elme törvényeit politikai kérdésekben is alkalmazza, igen helyesen azzal felelt, hogy ha a bizalomról a korona és a nemzet közt van szó, ez nem jelenthet mást, mint kölcsönös harmonikus bizalmat a király és a parlament két háza között, a mely két ház az alkotmány értelmében a nemzet akaratát képviseli.

Épp ily sikertült válaszokat adott Bánffy miniszterelnök az ellenzék többi tagjainak a beszédre is, a melyek közül a hangnem aránylagos udvariasságára és egyttal az érvek hiányára vonatkozólag figyelmet érdemel a két függetlenségi párt szónokának Justh Gyula és Eötvös Károlynak beszéde. A pártonkívüli képviselők vezérének Szapáry Gyula gróf volt miniszterelnöknek a beszédéből megértettük, hogy a nemes gróf mindenekelőtt ragaszkodik ahhoz, hogy a Bánffy-miniszteriummal szemben ő és barátai ma még ugyanazt a magatartást követik, mint a Wekerle-miniszteriummal szemben. Ennek dacára azonban az a körülmény, hogy Szapáry gróf épp úgy, mint Bánffy báró és a szabadelvű párt ama politikusok fuzióját kívánja, a kik az 1867-iki kiegyezést teljes, feltétlen integritásában elismerik, felfogosit ama reményre, hogy Szapáry gróf nem fog állandóan elutasító magatartást követni Bánffy bárónak a fuziót őszintén akaró szándékával szemben. Optimizmus nélkül konstatáljuk tehát a tényt, hogy Bánffy báróban megvan a képesség és kormányműködése által jövőre is be fogja bizonyítani, hogy az ellenzék szokásos és természetes támadásaival szemben ura a helyzetnek és hogy az is marad. Ebben erélyesen támogatni fogja őt a szabadelvű párt egysége. Ennek a jövőre is példát adó bizonyíték a Darányi Ignácznak a szabadelvű párt egyik legelőkelőbb tagjának kitűnő, tartalmas, valóban államférfiai

beszéde, a mely az ellenzékre is nagy befolyást gyakorolt. Szinte politikai eseménynek kell tekinteni, hogy Darányi e beszédének mintája szerint a szabadelvű párt vezető tagjai rendszeren és késedelem nélkül a leghatározottabb erélyvel fognak megfelelni az ellenzék alaptalan támadásaira. E példa által Darányi nagy érdemet szerzett magának a szabadelvű párt, a kormány és parlamentáris viszonyaink egészségessége körül. Helyesen mondja Darányi, hogy a szabadelvű párt elég erős a Bánffy-miniszterium állandóságának biztosítására. Épp oly kétségtelen hogy, a párt hatalmát összeállításának homogén jellege még növeli.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.
 Január 27. A magyar olvasó kör közgyűlése.
 Január 29. Megyei állandó választmány.
 Január 31. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 Február 2. Iparosok bálja.
 Február 9. Athleták bálja.

A gőzfűtő naponta reggeli 6 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Rónay Jenő főispán e hónap 31-ikére rendkívüli megyei közgyűlést hívott egybe. Az ennek tárgysorozatát előkészítő állandó választmány e hónap 29-én kezdte meg üléseit.

— Véglegesítések. Rónay Jenő főispán dr. Nónay Pál központi járási orvost és dr. Haasa József perjámosi járási orvost ezen állásaikban véglegesítette.

— Új tb. megyei alügyész. Rónay Jenő főispán ifj. dr. Zsáros Lajos nagy-kikindai gyakorló ügyvédet tb. megyei alügyésznek nevezte ki.

— A király dédunokája Igazi, verőfényes boldogságot rontott meg a kegyetlen halál. Fialat, deli katonatiszt meglátta egy hatalmas fejedelmi család bajos sarját, a szerelemre gyúlt iránta és a herozegnő, akinek nagyapja országok királya, országok császára, akár a népmesében, bele-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Lepkék a Janiculumon.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Roma, jan. 12.

Tegnap még szakadt az eső, hideg, zúzó párázatba burkolva az örök várost, felzárva az utcákat, s különféle kávéházakba szorítva azokat az idegeneket, kik észak rideg éghajlata alól ide menekültek, enyhe szellőre s napfényre vágyván.

Szegény „ingleso”-k, kik csak pár napra röpültek ide, azok éppan eltalálták, mikor kell Olaszországot élvezni. Nem látták az olasz telet, de érezték, s így ami egyik érzéküket elkerülte, bőségesen igénybe vették a másikat. Kár, hogy a szép időt még pénzrel sem lehet megvenni. Sokan el is menekültek innen, megrohanták a vasuti állomást, s igyekeztek még délre vidékre, Calabriába vagy Sziciliába.

De aki csak egy nappal tovább maradt, azt bőségesen kárpótolta Phoebus, Jupiter Pluvius apó kajánságáért. Ma reggelre kitisztult az ég, az urszin borította a firmamentumot, egy felhő sem uszott az égen, s a város a meleg nap aranyos derűjében fűdött.

Mindenki az utcára sietett. Belevagyultem a tömegbe, mentem, mendegéltem cél nélkül, rendszer nélkül, megittasulva a napfénytől, mely vakítóan siklott végig a tegnapi esőzéstől még nedves utcákon. A Corso tele volt nyüzsgő embercsoportokkal, melyeken csak alig tudtak keresztülmenni a fényes nyitott magánfogatok. Mindenütt ragyogó, kipirult arcok, elegáns nők, kis kabátban ödögő herozegfiak, kik csakugy örültek a jó időnek, mint az egyszerű facehino, ki ingujjra vetkőzve tolta talyigáját.

Ingujiban, — január közepe!

Astán, hogy e nyitásgő embertömegben s az élettől pezsgő sikátorokon keresztül törttettem, ott találtam magamat túl a Tiberisen, a Janiculum aján, IV. Leo pápa városában, hol nem volt mit rombolni Theodorik és Odoaker barbárjainak, hol még most is egész utcák vannak oly régi házból, melyek alighanem ott álltak már akkor is, mikor a magyarok új hazát jöttek keresni Európába.

Főnt, a szellős magasban, a spanyol művész akadémia emelkedik, oly vakmerően kimerészkedve a Janiculum szélére, hogy majd ráesik az alatta pihenő százados házakra. S míg lent a szűk, penészes sikátorokban zöldes árnyék borongott, főnt vakító fényárban uszott

minden. Olyan volt ez a ragyogó halom, mint az ígért földje, szerencse, hogy könnyen lehet följutni rá. Széles szerpentin-ut vezet föl két-három kanyarodással, pálmakkal és kaktuszokkal benőtt sziklás falak közt.

Csodálatos egy világ ez. Mintha valami mesés keleti tájon járna az ember, ahol nem ismerik éjszaki szelét, ahol a pálmák és agavék nem tudják: mi a hervadás. Csak az zölkent vissza az európai hangulatba, hogy a platanfaisor, mely közt az ut fölhalad, bőven hullatja leveleit. A sárga-vörös lombok nagyon megrikultak; ami levél az ágak közt hiányzik, az lábaink alatt zörög, ez képezzén a halló-érzékünket érő egyedüli zajt.

Mert csend van itt, zavartalan, édes csend, a lelket önfelédlt álmodozásokba ringató. A pálmák közt buja zöld a fű s ott, hol a nap éri, intenzív fényben ragyog.

Alattam a városok városa terül el nyugodt, esztiszüke tónusban. Az egyforma, egyenletes háztengerből kiemelkednek a keresztény templomok kupolái. Pocsakosan, gögösen, mint a parventük, elbizakodva sokaságukban és hatalmukban. Balra a szent Péter roppant teteje, mely nem annyira a katolicizmus fenségét, mint Michiel Angelo lángeszét hirdeti. Szemközt, a messze távolban, melynek kékes köde szinte összeolvad a

szerepelt az egyszerű katonatisztbe. És a mesének folytatása is van. A hercegnő atyja haragra gyult, nem akar tudni a merész kéréstől. Ekkor közbelép a szerető nagypapa, mondván: nem akarom, hogy unokám szerencsétlen legyen. Legyen annak neje, akit szeret. Akár a tündérek idejében. S mindez még sem mese. A hatalmas uralkodó: a mi királyunk. Az unoka: az ő unokája, a bajor hercegisasszony. A tiszt: a bajor Seefried báró. S minő öröm, mikor most két hét előtt a táviró meghozta a hírt: megszületett a magyar király első dedunokája. S minő gyász, szomorúság, amikor ma Troppau városából magérkezik a hír: meghalt a kis leányka, a király dedunokája. A kis leány tegnap délután háromnegyed 6 órakor halt meg hashartyagyulladásban, a mely tegnapelőtt hirtelen lépett fel, akut formában. Ferencz József királytól még fél 6 órakor is érkezett távirat, amelyben a gyermek hirtelen felőli kérdészködik. Seefried báró már a halál hírt táviratozta a királynak, meg Gizella hercegisasszonynak is.

— **Eljegyzések.** Szűcs Imre verscezi magy. kir. posta és táviratista a múlt napokban eljegyezte Dobos Júlia kisasszonyt, a ki szintén postahivatalnok. — Dr. Fitz Sándor verscezi városi főorvos bajor leányát Klottildot Demkó Jenő temesvári kir. postai segéditkár eljegyezte.

— **Adóhivatal Törökbecsén.** Mint értesülünk, a pénzügyminiszter rendeletéből Törökbecse ez év április 1-től kezdődő működésével kir. adóhivatalt kap.

— **A veres-kereszt közgyűlése.** Az országos veres kereszt egyesület nagybecskereki főköja tegnap délután tartotta a megyei székház főispáni kistermében rendes tavaszi ülését, amelyen Rónay Jenőné sz. Pátyánszky Olga urnő és Rónay Jenő társelnöksége alatt részt vettek: id. Steinbach Antalné, dr. Dellimanióh Lajosné, Weisz Izidorné, Weisz Izidor, a Ferencz József rend lovagja, Mencez Lipót, Steinitzer Géza és Hauser Károly báró, főispáni titkár mint a főkegyelet jegyzője. Az elnöklő főispánnak lelkes eljenzéssel fogadott üdvözlő szavai után Rónay Jenő főispán, társelnökök felhívására a jegyzőkönyv hitelesítésével egyhangulag id. Steinbach Antalné és Weisz Izidorné bizattak meg. Tudomásul vétetvén a Rónay Jenő főispán által ezután előterjesztett évi jelentés, határozatba ment, hogy az a m. választmány elnökségéhez oly kérelemmel mutatattik be, hogy ezt az egyesület 1894. évi szám adásával együtt a budapesti igazgatósághoz terjessze fel. A pénztári számadás, amely 1011 frt 69 kr pénztári maradvánnyal záródik, elfogadtatik s egyik példánya az évi jelentésre vonatkozó eljárás követése végett a m. választmány elnökségének küldetik meg. Több tárgy nem lévén

elnöklő főispánnak a tagok éljenzése közt bejárja a közgyűlést.

— **Dalostély.** A dalnak néhány lelkes híve eselőtt négy héttel elhatározta, hogy megtöri az egyleti étellel szemben mutatkozó közönyt s a kaszinó tagjaiból dalárdát alakított. A közönség egy része bizalmatlansággal fogadta e kísérletet, de a szombati dalostély megmutatta, hogy a skeptikusoknak nincs igazuk. A vezetők buzgalmanak sikerült az aránylag nagyon rövid idő alatt egy lelkes csapatot összehozni, mely kedvel és tudással felelt meg az elvállalt kötelezettségnek, s az első dalostély fényes sikere, mely elposványodott kaszinói életünkben kedvező fordulatot jelent, teljes joggal arra enged következtetni, hogy ezen dalárdától még sok kellemes estét várhatunk. A nagyszámú disztinguált közönség a válogatott műsornak minden egyes számát zajos tapsal fogadta. Különösen tetszett a Huber féle „Győzedelmi dal“, melyet a dalárda kifogástalan precizitással és hatalmas lendülettel énekelte, valamint a „Pósta az erdőn“ cz. kar, melynek kürt szólóját Jakabfalvy ur játszotta ismert művészzel. Az est legsikerültebb számát azonban Nocker János énekelte. Nocker ur Mascagni két dalát énekelte, a „Leonardás“ és a „Jóslat“ címűeket, gyönyörű tenorhangjának érzelmi varázsával, szívhez szólóan és érzécszerűen, úgyhogy a közönség nem győzte éneket taposolni és ismételtetni. A színni nem akaró tetszésnyilvánításoknak engedve, meg ráadta Schubert „Ungehind“ ját, mely nem kisebb hatást keltett mint a többi dalok. A dalostélyt táncz követte, melyet kiválóan-kivirradtígy folytatott a mindket nembeli fiatal nemzedék. A hölgyek névsora, kik részben a dalostélyen, részben a tánczban résztvettek, a következők:

Asszonyok: Dr. Dellimanióh Lajosné, Serdicsné, Straubert Izidorné, Récsay Gyuláné, Francz J. L-né, dr. Orsó Matyásné, dr. Brajjer Lajosné, Delvert Lajosné, dr. Magyar Károlyné, Lucsics Miklósné, dr. Nónay Pálné, Napholta Agostné, özv. Haideggerné, Witt Lászlóné, Eisenstädter Ignacné, Zsirus Mihályné, dr. Farnady Istvánné, dr. Karattur Aruréné, Kokits Jánosné, dr. Haidegger Lajosné, özv. Zolkie viczné, Haidegger Odónné, Smetana Antalné, Reiner Davidné, dr. Lónyacszy Pálné, Grünbaum Arnoldné, Knyacsó Lajosné, Kluge Károlyné, Ormay Lajosné, Molnár Mihályné, Ratiu Jakabné, Nocker Jánosné, Dold Istvánné, Winkler Ferenczné, Opolcsér Lajosné, Perger Rezsőné, Weinrich Vilmosné, özv. Schuziné, Klein Miksaé, Neumann Arminné, Pokornyiné, Schwarzsé, Mayer Jánosné, Weiss Henrikné.

Leányok: Barsy Gizella, Franz Ilona, Gerle Vilma (Szeged), Horváth Ilka, Petrovics Irén, Pincsi Anna, Récsay Anna, Ratiu Alexandra, Schulz Malvin és Emilie, Schwarz Mili, Serdics Maria, Sladovits Olga, Sebestyén Józsika, Smetana Juliska, Simonich Giza, Schwarz Lujsa, Zsigonyi Elvira.

szabálygyek tömegével, a Sta Mária Maggiore kettős kupja és kampanileje; rajta innen a San Carlo, s tőle jobbra az Arx Coeli idomtalan téglatömege.

A hatalmas ó kornak, a császárság korának maradványai, a Colosseum, a Traján-oszlop. Constantin bazilikájának rengeteg íve, a Palatin császári palotájának omladékaiban is nagyszerű falai szerényen húzódnak meg a jövőnyek mellett. Az új hit, bár ezeknek a köveiből építette föl a diadalmas szentek és vértanúk tisztelgetésre szánt templomokat, mégis volt annyira kegyelmes hozzájárul, hogy legalább hirmondót hagyott meg az egykori pogány nagyságtól.

Ledőlök a bársonyos fűbe. Egész világ nyüzsgés előttem. Tücskök ugrálnak az átmelegedett televény gíz-gazai közt, aranyzöld hegyek cikláznak a levegőben, s apró rovarok mászkálnak levélről levélre. Odajön pár pillangó is, egymást üzve, kergelve, megittasulva a melegtől és a fényzöntőtől, mitsem tudva arról, hogy januárról regél a kalendárium.

Valamikor régen, kéteser hosszú esztendőknél előtte, márványtömeg terült el az etruszk földről észleladt folyó, Horatius „Flavus Tiberis“-ének két partján. Itju pompájában állt a Pantheon, új volt a Colosseum, melynél roppantabb épületet nem ismer a föld kerekébe; márványtól és aranytól ragyogott a caesarok háza a Palatinon, s Caracalla világszép fürdőjében találkat adott egymásnak a patriciusvilág a mostani

nemzedék ősnáival. A Capitoliumon parancsot osztogattak minden népeknek Edinburgtól Indiáig, a Dunától a Szaharáig. Ide gyűlt a világ minden aranya, minden drága fűzere, ide jöttek kicsi némi trónjuk nyugodt birtoklását Ázsia félvad fejedelmei, ide internáltak minden legyőzött királyt és királynét. Nagyon különbözött volt a soruk. Jugurthát és Vercingetorixet megfojtották a Mamertin börtönben, míg Zenóbia il lendő civilizációból élt élete fogytáig Tivoliban...

... És akkor is aranyzöld legyen cikláztak a Junikuluson s amott az áttelenben sötétlő Pinción, Lucullus kéjkertjeiben, hol Messalina nyiltan tartotta orgiáit Siliusszal. És akkor is boldog öntudatlanságban libegtek a lepkék a jázmin-bokrok fölött Nero aranyházának kertjében, melyben minden falevél halottságu volt a szurokba mártott keresztények megszenesedett testétől.

Azután jöttek a barbárok, ledöntötték Róma minden márvány épületét, s nyomában betódult az askkétizmus, az új, a diadalmas új hit türelmetlenségével. Végigugrott Róma utozáin a szózat: „Christus imperat!“ S Nazáret halvány em bere parancsolt. Meszet égettek a görög művészet márványba faragott remekeiből, mivel hogy pogány dolgok valának, s templomokat emeltek a Colosseum s a Palatin lehordott tégláiból. A roppant nagyság után csömör fogta el Rómát, az új századok legyintése olyan volt, mint a bőji szél, mely templomszapot hoz magával.

— **Hitközségi gyűlés.** A nagybecskereki izr. hitközség tegnap délután két órakor tartotta évi rendes közgyűlését. A Löffler Jónás hitközségi titkár által szépen megírt évi jelentésnek felolvasása után, a melyből kitént, hogy a hitközség tagjainak tradícionális áldozatkésztsége a lefolyt évben is lehetővé tette a kulturális czélok egész sorának előmozdítását, a választásokat ejtették meg. A Schwarz Mihály elhalálozása folytán megüresedett elnöki állásra alapszabályszerűen Mangold Herman másod-előnök lépett elő, aminek kihirdetése az egybegyűlt zajos éljenzése közt ment végbe. Másod-előnök ezután közfelkiáltással nagy lelkesedés közben Weisz Izidort, a Ferencz-Józsefrend lovagját választották meg. Majd bevalasztották az előjáróságba Groszmann Zsigmondot, Schnitzler Lipótot és Schwarz Sámuel akiket a közgyűlés szintén megjelenezt. Pénztárosnak egyértelmű lelkesedéssel Fuchs Sándort választották meg. Több alárendelt jelentőségű választás megejtése és a folyó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **A pancsovai kerület választói.** Most hogy Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezése következtében újabb választásnak kénytelen magát alávetni, nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy a pancsovai választókerületben a választó polgárok száma 5152. Magában Pancsovában 1095 választó lakik.

— **Veteránok bálja.** Az első nagybecskereki katonai hadastyauegyület szombat este vette ki részét az idei farsangból egy felette sikerült táncmulatsággal, amely a Korona-fogadó nagytermében zajlott le óriási tánczkezdvel és végnélküli hogy volt-okkal. A tüzes tánczosok egész serege kopogós czafolatot szolgáltatott az egyesület elnevezését illetőleg, mert még a leg-szorgosabb kutatással sem fedezhettek fel tánczrokkant párokat. A négyeseket ötven pár tánczolta.

— **Elhalasztott közgyűlés.** A nagybecskereki magyar olvasókörnek tegnapi hirdett évi rendes közgyűlését, minthogy a tagok nem jelentek meg a határozatképes számban, e hónap 27-ikére, délután 8 órára halasztották.

— **Tűzoltók vigassága.** Kik évről évről éjjel nappal készülségben állanak s ha megindul a vészharang, rettenetesen bátorokkal és kitartással helyt állanak is az elemek legveszedelmesebbikével, a tűzzel szemben: derék tűzoltóink folytatva a tradíciót tegnap is egybegyűlték családias feszelen jellegű társas összejövetelükre, ami évente egyszer, rendszerint a közgyűlés után szokott nagy animóvalás — mert az oltás már elemük — tetemes szomjoltással lefolyt. Százan felül voltak, akik tegnap — nők és férfiak — a Pest-fogadó ujonnan berendezett

S míg alatt a templomokban és kolostorokban szolozsmát zengedeztek a barátok az új istennek, itt fönt a Janiculumon mitsen változott ez a kis világ. A száradt gazok és buvó füvek közt bujócskát játszottak a fehér lepkék és az aranyzöld legyek.

Gondtalan kis leány te, mely cikk-cakkban tánczol a napsugárban, mint a fehér papirdarabka, melyet elkap a szirokkó, mit neked az emberiség változatos viszontagsága, mit neked a renaissance fénye s ragyogása, mit neked az a deficit, mely most Sonnino pénzügyminiszterre tája feneketlen torkát!

Lendek az alattam elterülő háztömege, s még sem látom e városok városát. Szememre köd ül, s ezen keresztül, sejtelmes távolban, új perspektivákat nyit a fin de siècle ideges meditatiója, mely már azt szeretné tudni, hogy mi lesz a harminczadik, vagy a negyvenedik században, mi lesz a szent Péter omladéka fölött győpösödő halmon, s micsoda bölcsészeti iskolába fogják beosztályozni a rég letűnt kereszténységet.

Hogy mi lesz? Rómának talán már helyét sem fogja tudni Macaulay új zelandi utazója, de ha fáradtan leül a Vatikán fülepte, mohos romjaira, a ragyogó meleg verőfényben akkor is fehér lepkék fognak libegni körülötte.

Nyltral József.

díszes termében vidám lakomához ültek, amelyet hajnalig tartó táncz követett.

— **A bányamester.** A városunkban időző német színtársulat holnap mutatja be Zeller legújabb operettjét: **A bányamester**, amelynek populáris valse-re már régóta közszínen forog, magát az operettét azonban — elég sajnós — a magyar társulattól mindeddig nem láthattuk. Németnek kellett jönni, hogy megismerjük. Az operette iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a legtöbb jegyet már ma jegyezték elő.

— **Estély.** Szatmáry Kálmán nagybecskereki kinostári ügyész Sárka leányának névnapja ünneplésére e hónap 18-án fényes estélyt rendezett, amelyen megjelentek: Rónay Jenő főispán, Zsiros Lajos kuriai bíró, dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző, dr. Mihálovich Ödön árvaszéki elnök, br. Hauser Károly főispáni titkár, Daniel Ferencz szolgabíró, Lácsay Kálmán, Witt László törvényszéki bíró, ifj. Daniel Pál, Filkóvits Boldizsár tb. főszolgabíró, ifj. dr. Zsiros Lajos, Reitter Oszkár városi rendőrkapitány stb. Az estélyen résztvevő hölgyek névsora a következő:

Rónay Jenőné, Daniel Lászlóné, Zsiros Lajosné, dr. Dellimanich Lajosné, dr. Mihálovich Ödöné, Daniel Ferencsné, Lácsay Kálmáné, Stojanovits Ottilia, Vlachovits Melanie és Natalia.

— **Takarékpénztár közgyűlés.** A „Nagybecskereki takarékpénztár és előjegylet, mint részvénytársaság” tegnap délelőtt tartotta 20-ik rendes évi közgyűlését. Az intézet szármalagából a következő adatokat emeljük ki. A részvénytörke 200000 forint. A betétek kitesznek 874843 frtot, a tartalékalap 68250 frtot, az 1894-iki eredmény 36050 frt. Az intézet vagyona áll 3358 db le számított váltóból 1637070 frt értékben, jelzálog kölcsönökből 37448 frt értékben, előleg értékű papirokban 33067, az intézeti ház értéke 66000, értékpapirok 1910, giro számla követelés az o. m. banknál 2875 frt, más intézeteknél 989 frt, pénztári készlet 3074 frt, összesen 1782435 frt. A forgalomra nézve megjegyzendő, hogy 1894. volt a legnagyobb, amennyiben a kamatok bevételei 158000 frtot tüntetnek fel. A közgyűlés melynek vezetésére egyhangulag Kovách Ágost kir. tanácsos kérésre fel, lelkes éljenzéssel mellett tudomásul vette az igazgatóság évi jelentését, valamint a felügyelő bizottság jelentését s a felmentvényt megadta. A kimutatott 36050 frt tiszta nyeresémből elhatároltatott, mi szerint 10% a tartalékalapra, 10% igazgatósági jutalékra, a fennmaradó 28840 frt 27 krból 20000 vagyis részvényenkint 10 frt a 20 számú részvény beváltására, 8144 frt a tartalékalap rendkívüli gyarapítására fordítassék, mely ez által 80000 frtra rug. A fennmaradó 439 frt a nyugdíjalaphoz csatoltatik, 256 frt pedig jó tékony cselekednek jut. A közgyűlés a felügyelő bizottság indítványára az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Az ezután fogantatott választások a következő eredményt mutatták: Vezérigazgató: Franz J. L. (Leikes éljenzés.) Igazgatóság: Daun Gyula, Napholtz Ágoston, Lövy Ignátz, Haidegger Ödön. Felügyelő bizottság: Mihálovits Miksa elnök, Kovách Ágoston, Konkoly Samu, Keresztes Aladár. Póttagok: Zsiros Mihály, Grandjean Ede. Választmány három évre: Szavits János, Annau István, Zimmerer Antal, Fuchs Sándor, Keilner József. Választmány egy évre: Petry Jakab, Mangold Ármán L., Lowieser Mihály.

Táviratok.

A koronaör esküje.

Budapest, jan. 21. („A Torontál” eredeti távirata). A képviselőház tegnapi, vasárnapi ülésén a főrendek és a képviselők együtt jelentek meg. Tizenegy órakor már zufolva volt a terem, ugyszintén a karzatok. Az ülésterem festői látványt nyújtott. A miniszterium, az összes főrendek, továbbá a képviselők — a függetlenségi kivételével — pompás díszmagyarban jelentek meg. Bánffy miniszterelnök égszín kék díszmagyart öltött. Jelen volt a miniszterek között Jósika Samu báró, 8 felsége szenélye körüli miniszter is. Az elnöki széken gróf Andrássy Tivadar és

Szlávy József ültek. Az ülést Szlávy József nyitotta meg; majd felállt Bánffy miniszterelnök, s rövid szavakkal átnyújtotta a koronaör-választásra vonatkozó legfelsőbb kéziratot. Szlávy József a királyi kéziratot felolvastatta, melynek értelmében a király jóváhagyta Radvánszky bárónak koronaörre való megválasztását. Az elnök ezután felhívta a képviselőket és főrendeket, hogy egy órakor a királyi palotában legyenek jelen az új koronaör eskütételénél. Ezután Andrássy Tivadar gróf bezárta az ülést.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata). A királyi palotában pont egy órakor jelentették ő felségének, hogy a főrendek és képviselők egybegyűltek. Ekkor a király, ki huszártábornagy egyenruhában volt öltözve, bejött a nagyterembe s helyet foglalt a trónon, míg a király kíséretében jött hercegprímás, a miniszterek és a főudvarmester és a többi urak állva maradtak. Jobbra a tróntól gróf Széchenyi Gyula főajtónállómester állott kivont karddal, balra egy püspök a keresztrel. Most Bánffy miniszterelnök járult a trón lépcsőjéhez, hódolattal kérve Radvánszky esküjének elfogadását. Ezután előlépett Radvánszky báró s jobb keze két ujját esküre emelve, mialatt bal kezével kalpagját tartotta, elmondá az esküt, melyet Jósika Samu báró olvasott fel előtte. A király ezután belső termeibe vonult, az országgyűlés tagjai pedig a képviselőházba tértek vissza, ahol Radvánszky rövid visszapillantást vetve a magyar korona kilencszáz éves, veszélyteli dícső multjára, mint a királyság, a királyi hatalom és a szabadság szimbólumát tüntette fel azt. Majd megköszönve megválasztását, fogadja, hogy esküjéhez hű marad. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

A királyi elutazása.

Budapest, jan. 21. (A „Torontál” eredeti távirata). A király ő felsége tegnap este kilenc órakor egész udvarával elutazott a magyar fővárosból. A pályaudvaron künn voltak az összes miniszterek. Rövid csele után a király vonatra szállt szívélyesen integetve:

— Mielőbbi viszontlátásra!

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése január 21-én.)

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata). A mai ülés szenzációs eredménye Szilágyi Dezsőnek a ház elnökévé történt megválasztása. Alelnöknek Berzeviczy Albertet választották. Az elnökválasztás nagy izgalmak közt ment végbe. Az ellenzéki pártok Szilágyival szemben Justh Gyulára összpontosították szavazataikat. A szavazás eredménye az lett, hogy Justh Gyula 141 szavazatával szemben Szilágyi Dezsőt 207 szavazat juttatta az elnöki székbe, amelyet a díszmagyarba öltözött Szilágyi az egész házbau felhangzó viharos, tüntetesszerű tapok közepette nyomban el is foglalt. Impozans jelenet volt, amikor a volt igazságügyminiszter hatalmas alakja az elnöki pulpituson feltűnt: az egész Ház hatalmas egyéniségének varázsa alatt volt. Állva mondott köszönetet megválasztásáért. Pártatlanságot tanusít — ugymond — új állásában, de a képviselőház tekintélyének megóvására képviselőtársainak támogatását kéri. Szavait mindenfelől felzúgó éljenzés követte. — Ugron Gábor szerint Szilágyi Dezső nagy tehetségénél fogva hivatott arra a mérhetetlen hatalmi helyre,

amelyre megválasztott, felednie kell azonban, hogy a kisebbséggel szemben a többség választotta meg s csak azt kell tudnia, hogy az egész képviselőháznak az elnöke. Üdvözlí őt a pártatlanság kijelentéseért s ha pártatlannak bizonyul, támogatni is fogja. — Madarász József üdvözlő szavai után folytatódott a miniszterium bemutatkozása.

Bethlen Gergely gróf szemére veti Bánffynak a szászokkal való paktumot.

Meltzl Oszkár szász képviselő nem talál abban semmit, hogy az új kormány egyes érdekcsoportokkal érintkezésbe lép. (Ellenmondás balfelől.) Kijelenti, ő megkérdezték Bánffyt, hogy a szászok loyális programját, ugy mint a Wekerle kormány, elfogadja-e. Bánffy elfogadta. Ennyiből áll az egész „paktum.”

Bánffy miniszterelnök kijelenti, hogy tényleg jártak nála egyes szász képviselők és bár helytelenek tartja, hogy a nemzetiségek a törvénnyel szemben külön programmal külön csoportokat alkossanak, a szász programot olyannak találja, amely csak iskolatügyre és egyházbeli dolgokra vonatkozik s nem ellenkezik a kormány programjával.

Herman Ottó szerint Wekerle megmaradhatott volna örökké a kormányon, ha Kossuth temetések katonasággal rohantatja meg a népet. Amikor szónok gróf Széchen Antalról szólva azt mondja, hogy kiszakította magát a nemzet kebeléből, Szilágyi elnök figyelmezteti, hogy ilyen vád az ellen, a ki nem védheti magát, illedelmetlen.

Serbán Miklós Bethlen Gergely gróf beszédére újból fejtegeti, hogy a román ifjak azért kénytelenek kivándorolni, mert magyar hivatalokban nem kapnak alkalmazást. — Szilágyi elnök figyelmezteti az szónokot, hogy nincs joga új fejtegetésekbe becsátkozni, hanem csak személyes kérdésben szólni, vagy félre magyarázott szavait helyreigazítani. (Általános helyeslés) Serbán dühösen leül.

Asbóth János szólalt fel ezután, utolsónak a mai napon pedig Ugron Gábor, bizalmatlanságát fejezve ki az új kormány iránt.

Holnap a bemutatkozást folytatják.

Wekerle-interview.

Budapest, jan. 21. (A „Torontál” eredeti távirata). A Neue Freie Presse beszélgetést közöl, amelyet tudósítója Wekerlével folytatott. Wekerle kijelentette a tudósító előtt, hogy politikájának irányzata nagy és számos érdekkörökkel keverte konfliktusba. Érezte a bizalom hiányát s azért lemondott. Hamis feltetésnek mondja, hogy a fuzió feltétlen szükséges volna, az azonban tény, hogy a fuzióra való remény az egyházpolitika reformok letárgyalása után növekedni fog.

Daniel Ernő ünneplése.

Panosova, jan. 21. (A „Torontál” eredeti távirata). Sándoregyház, Dolova, Antalfalva, Ferencfalva, Homolicz, Torontál-Almás, Sztarcsova, Bresztovác, Borcsa és Bárányos községek választói külön-külön tegnap délután tartott értekezletükön, Daniel Ernőnek kereskedelemügyi miniszterré történt kinevezetésén való örömknek kifejezést adva nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy táviratilag üdvözlík, rendithetetlen bizalmukról és határtalan ragaszkodásukról biztosítják. végül pedig újból kikiáltották képviselőjelöltjüknek.

Budapest, január 21. (A „Torontál” eredeti távirata). A pancsovai választó kerület nagy küldöttsége tisztelgett ma Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszternél, hogy a mandátumot neki újból felajánlja. A miniszter megköszönve a jelöltséget, elfogadta azt. A miniszter a küldöttséget megvendégelte a Panonniában.

